

'Vergeef ons' van Toneelhuis: het Sportpaleis op theaterformaat ★★★★★

Er kan veel misgaan met tweeënhalve uur teksttheater, maar Toneelhuis ontwijkt bijna alle valkuilen met een verbale rollercoaster met zo goed als geen rustpunten.

© Kurt Van der Elst

Wat de toeschouwer overvalt zodra hij de Bourla binnenkomt, kunnen we enkel maar beschrijven als het Sportpaleisgevoel. Er klinkt licht dreunende muziek. Op het podium staan microfoons, erboven hangen billboards in een halve cirkel. De scène wordt begrensd door muren van bewegende spots. Door een smal deurtje naast het podium komen de spelers op en zetten ze zich schrap achter hun micro's, klaar voor een woordenvloed van tweeënhalve uur.

Eerlijk, we waren er op voorhand niet gerust in. Toneelhuisbaas Guy Cassiers houdt van stevige voorstellingen, maar soms zijn ze gewoonweg een te lange zit. Maar niet deze keer. Daar zijn vier redenen voor.

Het geweldige aan Vergeef ons is dat nu eens niet de boodschappelijkheid ('Laat uw schuldgevoel los!', 'Creëer uw eigen familiegeluk!') primeert.

Eerst en vooral: het bronmateriaal zit goed. *Vergeef ons*, de Great American Novel van **A. M. Homes**, vertelt het verhaal van de familie Silver in een verschroeiend tempo, wat zich natuurlijk leent tot theater dat goed vooruit gaat.

Daarnaast laat Cassiers zijn acteurs volledig naar de zaal spelen en geeft hij hen de ruimte om zich uit te leven met hun micro's en effectenpedalen, die hun stemmen vervormen tijdens de talloze telefoongesprekken naar onder meer de afhaalchinese, advocaten en de poepchique scholen.

De soundscape van **Diederik De Cock** is de derde troef. De Cock kleurt elke scène anders in, dan weer klassiek of instrumentaal, dan weer net heel poppy. En *last but not least* is er het licht, dat de scène soms tot een festivalpodium transformeert.

Eelco Smits van Toneelgroep Amsterdam zet het hoofdpersonage Harry, een loser die door alles wat hem overkomt uitgroeit tot een warmhartige vent, neer met een bevologenheid waarmee hij evengoed op het podium van Rock Werchter zou kunnen staan.

Ook de rest van de cast scoort. Katelijne Damen en Lucas Vandervost, beiden de vijftig voorbij, spelen zonder verpinken pubers. Evelien Bosmans en Jip Van den Dool slaan zich met verve door een resem nevenrollen. Chris Nietvelt speelt de vrouw en de minnares van Harry met opvallend veel humor, Steven van Watermeulen is de nukkige broer en Ariane Van Vliet de bevallige schoonzus.

Spannend toneel dat aan een rotvaart vooruitgaat, je bij momenten doet gieren van het lachen of slikken van ontroering.

Het levert spannend toneel op dat aan een rotvaart vooruitgaat, je bij momenten doet gieren van het lachen of slikken van ontroering. Maar zelfs dan is tweeënhalf uur toneel nog lang. Het laatste uur kan strakker gemonteerd worden en de slotscène, een singalongmoment waarbij alle personages op een hoopje bij elkaar zitten, verdrinkt in meligheid. Maar Cassiers' regie overtuigt precies omdat hij de vorm van zijn stuk laat aansluiten bij de vorm van A.M. Homes' verhaal: direct verteld, in een tyisch Amerikaanse setting.

Die schemert door in de beelden die op de billboards verschijnen. Die gladde en soms zelfs grappige beelden van alledaagse dingen fungeren als subtiele gidsen. Een prachtig opgevolde kalkoen verschijnt refereert aan het Thanksgivingfeestje waar alles begint. Verschijnen er politiebades in beeld, dan weet je meteen wie de man is die Harry streng toespreekt.

Het geweldige aan *Vergeef ons* is dat nu eens niet de boodschappelijkheid ('Laat uw schuldgevoel los!', 'Creëer uw eigen familiegeluk!') primeert, maar wel het zo spannend mogelijk vertellen van een goed, onderhoudend, tragikomisch verhaal. Het is een verbale rollercoaster zonder rustpunt - want ook de personages kennen geen rust - waarin spel, muziek, projecties en licht aaneenklitten tot straf, ongecompliceerd en met schwing gecomponeerd teksttheater.

Knack Focus, Els Van Steenberghe, 27/02/18